

вайте за безпокойствието. Хайде, сбогомъ!

— Сбогомъ. Ще те чакамъ. Георги Стойковъ излѣзе.

Василъ Априловъ се залови веднага да чете донесената книга. Изпърво той се чудѣше, какво може да пише единъ непознатъ на него руски ученъ за древнитъ и сегашни българи. Та отде той ще ги познава толкова добре и отблизу? Самиятъ той, който е роденъ въ България, въ балканското градче Габрово, отъ родители българи, сега бѣше почти забравилъ родината си, чуждъ на нейния животъ, страдания и сѣдби. Той признаваше само Гърция, която въ древно време е имала велико минало. Та какво може да сѣ имали българитъ, тия малообразовани и прости синове на българскитъ планини и полета?

Априловъ се зачете въ книгата. Предъ очитъ му започнаха да се редятъ картини на богато и велико минало на древнитъ българи. Обхванаха го непознати трѣпки на радостъ, каквато никога до сега не бѣше изпитвалъ. Колкото повече продължаваше да чете, толкова въ душата му ставаше все по-свѣтло.

И когато най-после той прочете до край тая чудесна книга, на единъ дѣхъ, безъ пре-

кжване, Априловъ я затвори и сложи на масата толкова нѣжно, както майка полага въ легло скѣпата си рожба. Той се облегна на стола и дълго остана загледанъ предъ себи си. Предъ него възкрѣсваше единъ великъ и славенъ народъ, сега прикованъ съ тежки желѣзни окови връзъ хубавата си земя.

Както лжчитъ на слънцето разпрѣсватъ утринния мракъ, тѣй и невидимитъ лжчи на тая книга разпрѣсваха мрака въ душата на тоя заблуденъ българинъ. Подъ влиянието на тия съживителни лжчи разумътъ му се проясняваше, чувствата и народностното му съзнание се събуждаха.

Дни и месеци Априловъ живѣеше съ тая книга, която го изпълваше съ една нова свѣтла радостъ. Тая радостъ Априловъ прелѣ и въ гърдитъ на бай Георгия, кумуто обясни чудната книга. Съ известно стѣснение сега той си припомняше изминалитъ години, когато се подписваше „нѣжинскитъ грѣкъ“. Започна силно да съжалява за раздаденитъ толкова много сръдства на тия, които отъ появата на българския народъ сѣ му били винаги най-голѣми врагове.

Започнаха да се зараждатъ нови мисли, да се чертаятъ